

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 21 maart 2022

Dossiernr. : K33649

Documentnr. : 2022-029075

Verzonden : 21 maart 2022

Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 16 december 2021 een aanvraag ontvangen voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming, hoofdstuk soorten. De aanvraag is ingediend door Mulder Ecologie, Van Goghstraat 75, 9718 MT te Groningen, in opdracht van buro DECIDE, Oosterkade 7-1, 9711 RS te Groningen; en heeft betrekking op het project Boterdiep 46 Groningen.

BESLUIT:

Het college van Gedeputeerde Staten besluit:

- I. op grond van artikel 3.8, lid 1 en 5 van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) de gevraagde ontheffing te verlenen van het verbod op:
 - opzettelijk verstoren (artikel 3.5, lid 2, Wnb);
 - beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.5, lid 4, Wnb);
- II. dat de ontheffing verleend wordt voor de locatie Boterdiep 46 te Groningen, zoals weergegeven in figuur 1 in de bijlage Overwegingen bij Besluit;
- III. dat de ontheffing geldt voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2024;

- IV. dat de volgende bijlagen deel uitmaken van dit besluit. Bij strijdigheid tussen de voorschriften en de bijlagen bij dit besluit prevaleren deze als volgt:
1. voorschriften;
 2. overwegingen bij besluit;
 3. de aanvraag van 16 december 2021 inclusief activiteitenplan *Mevr. S.A. Mulder, 16 december 2021. Boterdiep 46 Groningen. Activiteitenplan bij ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming. Rapportkenmerk 2021028.*

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

Namens dezen:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Deenik', with a large, sweeping flourish extending to the right.

Teamleider VTH

M.D.N. Deenik MSc

Domein Uitvoering

Toelichting

Wij verwijzen u naar de bijlage 'Overwegingen bij Besluit' voor een nadere motivering.

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf de verzenddatum.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van dit besluit een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u op de website van de provincie Groningen (www.provinciegroningen.nl/bezwaarmaken). Als u overweegt een bezwaarschrift in te dienen, zouden wij het op prijs stellen als u eerst contact met ons opneemt. Wellicht kunnen uw bezwaren door een toelichting van ons worden weggenomen.

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een zelfstandige procedure. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen erop dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met de provincie Groningen, Domein Uitvoering, via het algemene telefoonnummer 050 - 316 4911. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Bij correspondentie over dit besluit verzoeken wij u het kiwnummer (dossiernummer) te vermelden.

BIJLAGEN

Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. Dit besluit is enkel van toepassing op Gewone dwergvleermuis en de beschreven verboden handelingen.
2. Dit besluit geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in dit besluit zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Groningen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan genoemd in voorschrift 1 worden aangetroffen en/of andere handelingen dan genoemd in voorschrift 2 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit en de bijbehorende documenten op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De hier beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient op de locatie (digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd. Dit ecologisch werkprotocol dient bewaard te blijven gedurende de gehele looptijd van de ontheffingverlening.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken wanneer en op welke wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek moet op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. Dit logboek dient bewaard te blijven gedurende de gehele looptijd van de ontheffingverlening.
8. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, bijgevoegd meldingsformulier (bijlage 2) in te vullen en ons toe te sturen, uiterlijk een week voorafgaand aan de werkzaamheden.

Specifieke voorschriften

9. Alle maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van Gewone dwergvleermuis.
10. Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de seizoenactiviteiten van de soort waarvoor ontheffing is verleend, om verstoring in de meest kwetsbare perioden (zoals voortplanting en overwintering) te voorkomen. De genoemde perioden kunnen zowel eerder als later beginnen en/of eindigen, afhankelijk van de (lokale) meteorologische omstandigheden voorafgaand aan en tijdens de werkzaamheden. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de betreffende soort.

Tijdelijke voorzieningen:

11. Per zomerverblijf dienen vier kasten van het type ANS-1 aan gevels opgehangen te worden. De kasten dienen op voldoende hoogte opgehangen te zijn (direct onder de nok van het dak of op minimaal 3 meter hoogte). Daarnaast dient er een vrije aanvliegroute en vrije vliegruimte te zijn en dienen de kasten buiten het bereik van predatoren te zijn en vrij van kunstlicht en verstoring.

Permanente voorzieningen:

12. In de gevels van de nieuwbouw aan de zijde van het Boterdiep dient een spouwmuur te komen met een luchtspouw van 2-3 cm. Deze dient toegankelijk gemaakt te worden voor Gewone dwergvleermuis via open stootvoegen met een breedte van minimaal 1,5 cm. De isolatieplaten in de spouw dienen opgeruwd te zijn of voorzien te worden van gripgaas. Daarnaast dienen in de overige gevels van het nieuwe complex ingemetselde inbouwkasten voor vleermuizen aangeboden te worden. Voor iedere vastgestelde zomerverblijfplaats dienen vier inbouwkasten aangeboden te worden (dus in totaal 8 stuks). Daarnaast dienen nog eens twee extra inbouwkasten aangeboden te worden (waarmee het totaal dus op 10 stuks komt). De inbouwkasten worden verspreid over de gevels van het complex geplaatst. Op de zuid(west)gevel dient een inbouwkast geschakeld met twee andere kasten/stenen geplaatst te worden, waarmee deze locatie potentieel ook geschikt wordt als kraamverblijfplaats. Alle kasten dienen direct onder de nok van het dak of op minimaal drie meter hoogte gerealiseerd te worden; ze dienen een vrije aanvliegroute en vrije vliegruimte te hebben; en ze dienen vrij te zijn van kunstlicht en verstoring en buiten het bereik van predatoren.
13. Tevens dient de bebouwing als volgt geschikt gemaakt te worden voor gierzwaluw:
 - Er worden voorzieningen aangeboden op de noord- en oostgevel van het complex.
 - Deze voorzieningen bestaan uit inbouwkasten.
 - In totaal worden minimaal tien voorzieningen geplaatst, minimaal vijf per gevel.
 - De voorzieningen worden zo hoog mogelijk aan de gevels geplaatst.
 - De aanvliegroute moet vrij zijn van obstakels en er moet een vrije uitvliegroute van minimaal drie meter onder de uitvliegopening aanwezig zijn (in verband hiermee worden te plaatsen kasten niet recht onder elkaar geplaatst).
 - Tussen twee inbouwkasten bevindt zich in het horizontale vlak een minimale afstand van 50 cm.

Ongeschikt maken verblijfplaats:

14. Om te voorkomen dat de verblijfplaats in gebruik is tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, moet deze voorafgaand hieraan ongeschikt worden gemaakt. De paarperiode vormt de meest geschikte periode voor het ongeschikt maken van verblijfplaatsen. Deze periode loopt voor

¹ Provincie Groningen verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau, een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de natuurwetgeving, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Gewone dwergvleermuis globaal van half augustus tot en met oktober. Er zijn diverse manieren voor het ongeschikt maken van gebouwen, dit is maatwerk en dient te gebeuren onder begeleiding van de deskundige ecooloog. Bij verblijfplaatsen in spouwmuren kan gebruik worden gemaakt van zogenaamde exclusion flaps, die vleermuizen wel in de gelegenheid stellen om hun verblijfplaatsen te verlaten, maar waarna het niet meer mogelijk is om in te vliegen. Daarnaast kunnen daklijsten worden verwijderd of kunnen er openingen in de gevelbetimmering worden gecreëerd. Het ongeschikt maken dient plaats te vinden in een periode met nachttemperaturen van minimaal 10 graden Celsius.

Overige voorschriften

15. De werkzaamheden dienen alleen overdag, tussen zonsopgang en zonsondergang uitgevoerd te worden. Er dient geen kunstlicht gebruikt te worden. Indien dit wel noodzakelijk is, dient te worden voorkomen dat licht naar de omgeving uitstraalt. Een ecologisch deskundige op het gebied van gebouw bewonende soorten dient hierin te adviseren en dit dient in het onder voorschrift 7 genoemde logboek opgenomen te worden.
16. De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.
17. De ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken op grond van artikel 5.4 van de Wnb.
18. Indien een verlenging van deze ontheffing wenselijk is, dient, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, schriftelijk een verzoek om verlenging ingediend te worden Dit kan per mail aan het Loket of via het online-aanvraagformulier.
19. Aanspreekpunt in het kader van dit besluit en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Loket, loketVTH@provinciegroningen.nl.

Overwegingen bij Besluit

1 Nadere toelichting brongegevens

Onderwerp:	Verzoek om ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb), hoofdstuk 3, soortbescherming.
Activiteitenplan:	<i>Mevr. S.A. Mulder, 16 december 2021. Boterdiep 46 Groningen. Activiteitenplan bij ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming. Rapportkenmerk 2021028.</i>
Activiteit:	Buro Decide is voornemens om enkele panden aan het Boterdiep 46 in Groningen te ontwikkelen tot appartementen op de verdiepingen, met op de begane grond een commerciële plint.
Reden voor deze aanvraag:	In verband met de voorgenomen ontwikkeling is in het kader van de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb) ecologisch onderzoek uitgevoerd. Hieruit is naar voren gekomen dat in het plangebied verblijfplaatsen aanwezig zijn van gebouw bewonende soorten. Deze verblijfplaatsen zijn beschermd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Daarom is voor deze activiteit een ontheffing nodig.
Plangebied:	Boterdiep 46 te Groningen, zoals weergegeven in figuur 1. Het plangebied bestaat uit een complex van gebouwen tussen het Boterdiep 46 en de Nieuwe Ebbingestraat 47 in Groningen, gemeente Groningen. De diverse onderdelen van dit complex variëren in hoogte en aantal bouwlagen. Aan de Boterdiepzijde bestaat de bebouwing van noord naar zuid respectievelijk uit het magazijn van een supermarkt (één bouwlaag), een hoog gebouw van drie woonlagen (exclusief souterrain), de ingang van het oude 'Platformtheater' (één bouwlaag) en een voormalige horeca-gelegenheid van twee verdiepingen ('De Garage'). Aan de zijde van de Nieuwe Ebbingestraat bestaat de bebouwing uit een pand van twee verdiepingen met kap aan de Nieuwe Ebbingestraat 47. De daken van het plangebied bestaan overwegend uit platte daken met een bitumen dakbedekking, uitgezonderd een bouwdeel met een oud pannendak ongeveer halverwege het Boterdiep en de Nieuwe Ebbingestraat en het pannendak van de Nieuwe Ebbingestraat 47. Groen ontbreekt in het plangebied. Alleen aan de achterzijde van de Nieuwe Ebbingestraat 45, net buiten het plangebied, is een boom aanwezig.
Coördinaten:	233595, 582565.

Figuur 1. Afbeelding 1. Ligging van het plangebied aan het Boterdiep 46 in Groningen. Bron: www.opentopo.nl.

Werkzaamheden:

Het planvoornemen bestaat uit een herontwikkeling van het plangebied, waarbij de aanwezige bebouwing wordt opgehoogd en uitgebreid met enkele bouwlagen.

Planning:

- start werkzaamheden: 15 september 2022;
- einde werkzaamheden: 15 juli 2024.

De beoogde start-bouwdatum is 1 januari 2023. De duur van de bouwwerkzaamheden wordt geschat op 18 maanden. Een exacte planning voor de werkzaamheden is nog niet beschikbaar. Wel is op hoofdlijnen bekend wat de volgorde van de werkzaamheden zal zijn. Onderstaand een overzicht van de planning, gebaseerd op de laatste stand van zaken. De planning van de voorgenomen ingrepen is afgestemd op de minst kwetsbare periode van de aanwezige soorten.

- Ongeschikt maken bebouwing voor vleermuizen: 3e kwartaal 2022.
- Asbestverwijdering: 3e kwartaal 2022 (na bovenstaande).
- Overige sloopwerkzaamheden: 3e/4e kwartaal 2022.
- Start bouwwerkzaamheden: 1e kwartaal 2023. Het gehele project wordt enigszins gefaseerd uitgevoerd, in 4 fases, waarbij de ruwbouw per fase 3 maanden in beslag zal nemen (12 maanden totaal). Vervolgens volgt de afbouwfase die in z'n geheel na deze 12 maanden nog 6 maanden in beslag zal nemen.
- Oplevering: medio 2024.

De asbestverwijderingswerkzaamheden en overige sloopwerkzaamheden worden gecontroleerd, handmatig en met elektrisch gereedschap uitgevoerd. De bebouwing wordt tijdens de werkzaamheden in de steigers gezet en de steigers worden hierbij afgeschermd door steigernetten.

Ontheffing is aangevraagd voor verwachte overtreding van de volgende verbodsbepalingen:

Verbodsbepalingen van artikel 3.5:	Soortnamen:
opzettelijk verstoren (artikel 3.5, lid 2, Wnb);	Gewone dwergvleermuis
beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.5, lid 4, Wnb);	

2 Procedure

2.1 Procedure en beslistermijn

De beslissing op de aanvraag is voorbereid volgens de procedure als beschreven in hoofdstuk 5 van de Wnb. Binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag is op de aanvraag beslist.

2.2 Volledigheid

Met de aangeleverde gegevens is de aanvraag ontvankelijk gebleken om te kunnen beoordelen.

2.3 Bevoegd gezag

Gelet op de projectbeschrijving en op het bepaalde in hoofdstuk 3 van de Wnb, zijn wij bevoegd om de ontheffing te verlenen of te weigeren.

2.4 Publicatie besluit

Van dit besluit wordt mededeling gedaan door publicatie op www.officielebekendmakingen.nl.

3 Soortbescherming

3.1 Beoordeling

Een ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, lid 1 en 5, Wnb kan uitsluitend worden verleend indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan;
- er is een geldig wettelijk belang;
- er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

De volgende beoordeling gaat in op deze drie voorwaarden.

3.1.1 Ecologische afweging

Onderzoeksmethode

Aanwezigheid van Gewone dwergvleermuis is tijdens het onderzoek op basis van landelijke protocollen en onder begeleiding van ecologisch deskundigen voldoende nauwkeurig vastgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 4 van het activiteitenplan. Volgens de richtlijnen van het Vleermuisprotocol 2021 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van zomer-, kraam-, paar- en winterverblijven. Het onderzoek bestond uit vijf veldbezoeken van minimaal twee uur, drie tijdens de kraamperiode van vleermuizen en twee tijdens de paarperiode, bij geschikte weeromstandigheden.

Resultaten

Uit onderzoek is naar voren gekomen dat Gewone dwergvleermuis binnen het plangebied aanwezig is. In het plangebied is één zomerverblijfplaats van een Gewone dwergvleermuis geconstateerd aan de hand van een zichtwaarneming en één zomerverblijfplaats van een dwergvleermuis aan de hand van sporen. Op 17 juni werd een uitvliegend dier waargenomen van onder een houten daklijst van het gebouw met drie woonlagen. Op 17 juni en 2 juli werden verse uitwerpselen van een dwergvleermuis aangetroffen onder een regenpijp slechts enkele meters van de geconstateerde verblijfplaats. Gezien de geringe afstand tot de vastgestelde verblijfplaats onder de daklijst is het goed mogelijk dat het om twee zomerverblijven van hetzelfde individu gaat, maar zeker is dit niet. Omdat er tijdens het gehele onderzoek geen waarnemingen gedaan zijn van Kleine en/of Ruige dwergvleermuizen met binding met het plangebied, wordt er vanuit gegaan dat ook deze locatie een zomerverblijf van Gewone dwergvleermuis betreft. In de paarperiode zijn geen territoria van mannetjes in het plangebied geconstateerd. Ook is in deze periode geen zomerzwermen in het plangebied waargenomen (indicatief voor massawinterverblijfplaats). Het plangebied vormt geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen en tevens is hierbinnen geen essentiële vliegroute aanwezig.

Negatieve effecten zonder aanvullende maatregelen

Door de werkzaamheden worden essentiële functies binnen het plangebied voor Gewone dwergvleermuis weggenomen / verstoord:

- 2 zomer- (en mogelijk winter-)verblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis.

In het plangebied zijn twee vaste rust- en verblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus* vastgesteld. Dit betreft zomerverblijfplaatsen van een individueel dier of enkele dieren. Het is mogelijk dat deze zomerverblijfplaatsen bij zachte weersomstandigheden ook gebruikt worden als winterverblijfplaats. Andere functies (kraamverblijfplaats, paarverblijfplaats, massawinterverblijfplaats) voor Gewone dwergvleermuis en/of andere vleermuissoorten zijn in het plangebied niet geconstateerd. De sloopwerkzaamheden hebben effect op de twee aangetroffen zomer-/winterverblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis binnen het plangebied. Daarnaast heeft de ingreep negatieve effecten op individuen van deze soort.

De in de aanvraag genoemde verbodsbepalingen (verstoren en wegnemen van verblijfplaatsen) worden als gevolg van werkzaamheden overtreden.

Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de voorgestelde werkwijze, planning, inrichting en maatregelen, zoals beschreven in hoofdstuk 6 van het activiteitenplan, worden de effecten zo veel mogelijk beperkt. Deze en andere maatregelen zijn nader uitgewerkt in de Voorschriften. Globaal komt dit neer op het volgende:

- werken buiten de kwetsbare periode;
- aanbieden alternatieve voorzieningen;
- verblijfplaatsen voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt maken;
- opstellen van een ecologisch werkprotocol;
- begeleiding van de werkzaamheden door ecologisch deskundige.

Tijdelijke voorzieningen:

Bij wijze van overbrugging van de periode tussen het verdwijnen van de geconstateerde zomer-verblijven en de permanente voorzieningen in de nieuwbouw aan het Boterdiep, worden tijdelijke opbouwkasten aangeboden. Per zomerverblijf zijn vier kasten van het type ANS-1 aan gevels opgehangen. Deze tijdelijke vleermuiskasten zijn zowel geschikt als zomerverblijfplaats als winterverblijfplaats tijdens milde winters. In het geval van strengere vorst zijn er voldoende alternatieven voor overwintering aanwezig in de directe omgeving van het plangebied, bijvoorbeeld in spouwmuren en dakconstructies van woningen en overige gebouwen. In de omgeving zijn daarmee altijd voldoende alternatieve verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis aanwezig. De kasten zijn op voldoende hoogte opgehangen (minimaal 3 meter). Daarnaast beschikken ze over een vrije aanvliegroute en vrije vliegruimte, liggen ze buiten het bereik van predatoren zijn ze vrij zijn van kunstlicht en verstoring. De tijdelijke kasten van type ANS-1 vergen geen onderhoud.

Permanente voorzieningen:

Om de functie van het plangebied als verblijfplaats van gewone dwergvleermuis te behouden worden daarnaast in de te realiseren appartementen permanente voorzieningen voor de soort gerealiseerd. In de gevels van de nieuwbouw aan de zijde van het Boterdiep komt een spouwmuur met een luchtspouw van 2-3 cm. Deze wordt toegankelijk gemaakt voor gewone dwergvleermuis via open stootvoegen met een breedte van minimaal 1,5 cm. De isolatieplaten in de spouw worden opgeruwd of voorzien van gripgaas. Daarnaast worden in de overige gevels van het nieuwe complex ingemetselde inbouwkasten voor vleermuizen aangeboden. Voor iedere vastgestelde zomerverblijfplaats worden vier inbouwkasten aangeboden. Het realiseren van deze permanente voorzieningen voor gewone dwergvleermuis wordt geïntegreerd opgenomen in de bestekplannen en –tekeningen. Bij wijze van ‘groene plus’ worden twee extra inbouwkasten aangeboden. De inbouwkasten worden verspreid over de gevels van het complex geplaatst. Op de zuid(west)gevel wordt een inbouwkast geschakeld met twee andere kasten/stenen geplaatst, waarmee deze locatie potentieel ook geschikt wordt als kraamverblijfplaats. Alle kasten worden op minimaal drie meter hoogte gerealiseerd, hebben een vrije aanvliegroute en vrije vliegruimte, zijn vrij van kunstlicht en verstoring en ze liggen buiten het bereik van predatoren.

Tevens worden bij wijze van ‘groene plus’ voorzieningen voor gierzwaluw aangeboden. Uit onderzoek is gebleken dat de Hortusbuurt-Ebbingekwartier in Groningen tot de gebieden met de hoogste dichtheden aan broedparen gierzwaluw gerekend worden (Arisz, 2019). In en rondom het plangebied ontbreken nestlocaties echter (Mulder Ecologie, 2021). De toekomstige bebouwing van het Boterdiep 46 wordt daarom als volgt geschikt gemaakt voor gierzwaluw:

- Er worden voorzieningen aangeboden op de noord- en oostgevel van het complex.
- Deze voorzieningen bestaan uit inbouwkasten.
- In totaal worden minimaal tien voorzieningen geplaatst, minimaal vijf per gevel.
- De voorzieningen worden zo hoog mogelijk aan de gevels geplaatst.
- De aanvliegroute moet vrij zijn van obstakels en er moet een vrije uitvliegrouete van minimaal drie meter onder de uitvliegopening aanwezig zijn (in verband hiermee worden te plaatsen kasten niet recht onder elkaar geplaatst).
- Tussen twee inbouwkasten bevindt zich in het horizontale vlak een *minimale* afstand van 50 cm.

Ongeschikt maken verblijfplaats:

De werkzaamheden worden zoveel mogelijk buiten de kwetsbare perioden van gewone dwergvleermuis uitgevoerd. Omdat zomerverblijven in zachte winters tevens kunnen functioneren als winterverblijven, kunnen de vastgestelde verblijfplaatsen in principe jaarrond in gebruik zijn. Om te voorkomen dat de verblijfplaats in gebruik is zijn tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, moet deze voorafgaand hieraan ongeschikt worden gemaakt. De paarperiode vormt de meest geschikte periode voor het ongeschikt maken van verblijfplaatsen. Deze periode loopt voor gewone dwergvleermuis globaal van half augustus tot en met oktober. Er zijn diverse manieren voor het ongeschikt maken van gebouwen, dit is maatwerk. Bij verblijfplaatsen in spouwmuren kan gebruik worden gemaakt van zogenaamde *exclusion flaps*, die vleermuizen wel in de gelegenheid stellen om hun verblijfplaatsen te verlaten, maar waarna het niet meer mogelijk is om in te vliegen. Daarnaast kunnen daklijsten worden verwijderd of kunnen er openingen in de gevelbetimmering worden gecreëerd. Het ongeschikt maken vindt plaats in een periode met nachttemperaturen van rond de 10 graden Celsius.

Door de uitvoering van bovenstaande maatregelen wordt ervoor gezorgd dat zowel tijdelijk als op lange termijn voldoende verblijfplaatsen behouden blijven.

Gunstige staat van instandhouding

De Gewone dwergvleermuis is zowel in Nederland als in Europa de meest algemene vleermuissoort. In Nederland is de omvang van de landelijke populatie geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Dietz et al., 2009). De soort komt in het hele land voor (afb. 5). Ook lokaal en regionaal komt de soort algemeen voor. Binnen een straal van enkele honderden meters van het plangebied zijn in de afgelopen vijf jaar ruim 200 (bekende) waarnemingen van de soort gedaan. In de stad Groningen is dit een veelvoud hiervan (bron: NDFF). Er zijn geen specifieke aantalsontwikkelingen (trend) van de Gewone dwergvleermuis beschikbaar, zowel voor Nederland als geheel als op kleinere schaal. Dit komt doordat de soort vaak op slecht bereikbare locaties overwintert en hierdoor moeilijk te tellen is.

Wel is de soort is in 2013 toegevoegd aan het meetnetprogramma 'Vleermuis transecttellingen'. Hiermee wordt de populatietrend geschat op basis van het aantal actieve, jagende dieren. Deze schatting lijkt voor de afgelopen jaren te wijzen op een stijgende trend voor Gewone dwergvleermuis.

Het plangebied wordt niet gebruikt als kraam-, paar- en/of massawinterverblijfplaats en speelt hiermee geen belangrijke rol in het netwerk van een grotere populatie gewone dwergvleermuizen. Wezenlijke negatieve effecten op de lokale populatie gewone dwergvleermuizen zijn hierom niet te verwachten. Ook hebben de voorgenomen werkzaamheden, met het treffen van voldoende mitigerende en compenserende maatregelen, naar verwachting een beperkt effect op individuele gewone dwergvleermuizen. Naast de vastgestelde verblijfplaatsen zijn talloze alternatieve verblijfplaatsen aanwezig in de directe omgeving van het plangebied. Deze verblijfplaatsen kunnen aangetroffen worden op een grote verscheidenheid aan plekken in de aanwezige bebouwing. Negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de gunstige staat van instandhouding van de populatie gewone dwergvleermuizen kunnen op alle schaalniveaus (landelijk, regionaal, lokaal) redelijkerwijs uitgesloten worden.

Door de uitvoering van de eerder genoemde maatregelen en de beschikbare (permanente) alternatieven, inclusief de groene plus (zie belangenafweging) en de reeds gunstige staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis, is zeker dat dit project niet zal leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie of de staat van instandhouding van de betreffende soort.

Eindoordeel ecologische afweging

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal de voorgestelde manier van werken de negatieve effecten op aangetroffen beschermde soorten voorkomen of tot een voldoende minimum beperken. Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populatie in stand kan blijven, en naar verwachting gezien de groene plus kan toenemen in de toekomst, en dat de gunstige staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis gewaarborgd blijft.

3.1.2 Belangenafweging

De ontheffing is aangevraagd voor Gewone dwergvleermuis in het belang van;

- volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Het plangebied vormde tot voor kort een horecagelegenheid. Deze is vanwege de Covid19-crisis failliet gegaan. Het Platformtheater is een groot en gedateerd complex tussen het Boterdiep en de Nieuwe Ebbingestraat. De bebouwing stamt uit het begin van de 20e eeuw. Een groot deel van dit complex omvat ruimten waartoe geen daglicht toetreedt en de locatie is slecht geïsoleerd. In het gebouw is bovendien asbest aanwezig. De aanwezigheid van asbest in het pand is een belangrijke reden om bij leegstand zonder herbesteding of verkoop tot sloop over te gaan. Asbest brengt risico's voor de omgeving van het gebouw.

Nu de horecafunctie is komen te vervallen dient zich de mogelijkheid aan om de locatie een nieuwe impuls te geven. De gemeente Groningen is één van de zes gebieden van Nederland, waar de woningkrapte het grootst is. In 2019 heeft de gemeente een Woondeal gesloten met de minister van Binnenlandse Zaken. Deze Woondeal wordt verder uitgewerkt in een Verstedelijkingsstrategie voor het hele grondgebied van regio Groningen-Assen (RGA). Concreet betekent dit, dat er tot 2040 in deze regio minimaal 35.000 woningen gebouwd moeten worden om het woningtekort aan te pakken. Met de voorgenomen ontwikkeling aan het Boterdiep 46 worden binnen de mogelijkheden van de vigerende bestemmingsplannen meer dan 20 woonfuncties aan de woningvoorraad toegevoegd. Voor de ontwikkeling van het plangebied zijn diverse specialisten ingeschakeld om tot een fraai hedendaags en integraal bouwinitiatief te komen. De transformatie van een door Covid19 doodgebloede horecafunctie naar een inclusieve stadsontwikkeling met wonen, werken, winkelen en horeca heeft de volledige steun van de lokale overheid ontvangen.

Afgezien van een bijdrage aan de krapte op de woningenmarkt leveren de nieuwe woningen ook een bijdrage in de CO2-reductie. Voortkomend uit gemaakte afspraken in het Klimaatakkoord van Parijs in

2015, heeft de Nederlandse overheid ten doel gesteld om in 2050 (vrijwel) klimaatneutraal te zijn. Dit vraagt om een drastische reductie van het gebruik van fossiele energie. Doordat de te bouwen appartementen optimaal worden geïsoleerd (minimaal A++ label met wellicht de optie om van gas over te stappen op waterstof), wordt een bijdrage geleverd aan de energietransitie.

Gelet op de provinciale beleidsnotitie "Beleidsnota Fauna en Flora 2018" stimuleren wij initiatiefnemers om extra maatregelen te nemen om soorten op langere termijn juist te laten profiteren van ruimtelijke ontwikkelingen. Op deze manier kunnen projecten die zouden kunnen leiden tot negatieve effecten voor soorten juist gebruikt worden om de staat van instandhouding van soorten te versterken. In de aanvraag zijn de volgende maatregelen beschreven die leiden tot een 'groene plus':

- In het kader van deze 'groene plus' zijn in totaal twintig tijdelijke vleermuiskasten aangeboden, verspreid over diverse gevels op een complex gebouwen aan het Boterdiep 54 en aan enkele gevels van het Boterdiep 85.

Bovenstaand geldend belang, tezamen met de groene plus, is voldoende om de (tijdelijke) negatieve effecten op de beschermde Gewone dwergvleermuis, die als gevolg van de uitvoering van de voorgenomen activiteit zullen optreden, te rechtvaardigen.

3.1.3 Alternatievenafweging

Een alternatieve locatie voor het planvoornemen is niet aan de orde. Het project is locatie specifiek. Het niet uitvoeren van het planvoornemen is geen reële mogelijkheid. Vanwege de beperkte isolatie, toetreding van licht en aanwezigheid van asbest leent de locatie zich in de huidige vorm niet voor renovatie en transformatie tot woningen. Deze aspecten, gecombineerd met alle onzekerheden rond Covid19, maken ook een nieuwe horecafunctie onwaarschijnlijk. In het geval van niets doen vormt leegstand, met alle bijbehorende risico's, een reële en ongewenste mogelijkheid.

Er is gekozen voor een planuitvoering waarbij zowel door de gekozen werkwijze als planning zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de aanwezige natuurwaarden. Hierdoor worden negatieve effecten op deze waarden tot een minimum beperkt. Door het tijdig aanbieden van een groot aantal voorzieningen in de nabije omgeving, kunnen de aan de bebouwing gebonden dieren tijdig uitwijken naar alternatieve verblijfplaatsen. Tevens worden er, zowel voor gewone dwergvleermuis als voor gierzwaluw, permanente voorzieningen gerealiseerd in de nieuwbouw. De aanwezige bebouwing wordt in de voor Gewone dwergvleermuis minst kwetsbare paarperiode ongeschikt gemaakt als verblijfplaats en alle voornoemde werkzaamheden vinden plaats onder leiding van een begeleidend ecooloog.

Met deze onderbouwing is voldoende aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is die een minder ecologisch negatief effect heeft op de aanwezige beschermde Gewone dwergvleermuis. In deze situatie wordt met de gekozen locatie, planning, werkwijze en inrichting schade aan de aanwezige beschermde Gewone dwergvleermuis voorkomen of zoveel mogelijk beperkt.

4 Conclusie

Op basis van de ingediende aanvraag blijkt dat de alternatievenafweging voor deze activiteit in dit plangebied voldoende is onderbouwd en het belang van de activiteit voldoende is aangetoond. Met de maatregelen zoals uitgewerkt in de voorschriften wordt het effect als gevolg van de geplande activiteit in het plangebied voldoende beperkt en blijft de gunstige staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis gewaarborgd.

4.1 Eindconclusie

Om de activiteit uit te voeren is een ontheffing nodig van verbodsbepalingen zoals in de volgende tabel weergegeven.

Omdat geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de soorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen of te houden, is de aanvraag voor ontheffing:

voor de volgende soort	voor artikel 3.5, lid 2 en 4 ¹
Gewone dwergvleermuis <i>(Pipistrellus pipistrellus)</i>	Gewone dwergvleermuis

¹Het betreft de verbodsbepalingen:

lid 2, opzettelijk verstoren;

lid 4, beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen;

Daarom verlenen wij, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit besluit geeft ontheffing voor de soorten en verbodsbepalingen zoals is weergegeven in bovenstaande tabel. De activiteit kan daarmee in het omschreven plangebied binnen de ontheffingperiode en met inachtneming van de voorschriften gerealiseerd worden.

Bijlage 1. Wettelijk kader

Artikel 1.11 Wnb Zorgplicht

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Artikel 3.5 Wnb

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrictlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrictlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.6 Wnb

1. Het is verboden dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IV bij de Habitatrictlijn, bijlage I of II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, onder zich te hebben voor verkoop, te vervoeren voor verkoop, te verhandelen, te ruilen of te koop of te ruil aan te bieden.
2. Het is verboden, anders dan voor verkoop, dieren of planten als bedoeld in het eerste lid onder zich te hebben of te vervoeren.
3. De verboden, bedoeld in het eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing ingeval de in dat lid bedoelde dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Artikel 3.8 Wnb

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, of van regels gesteld krachtens artikel 3.7, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
4. Bij de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, kan worden bepaald dat gedeputeerde staten ontheffing kunnen verlenen, of dat provinciale staten bij verordening vrijstelling kunnen verlenen, van bij de maatregel aangewezen regels.
5. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - 4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - 5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
- c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Artikel 5.3 Wnb

1. Aan een vrijstelling, vergunning of ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden.
2. Een vrijstelling, vergunning of ontheffing kan onder beperkingen worden verleend.
3. Vrijstellingen, vergunningen en ontheffingen kunnen aan een geldigheidsduur worden gebonden.
4. Het is verboden te handelen in strijd met de bij een vergunning of ontheffing gestelde voorschriften.

Loket	
Wettelijk domein	Wet natuurbescherming, soorten
Gebieden	Niet gebiedsgebonden
Ontheffing	Eenmalig
Dossiernummer KIWI	K33649
Documentnummer KIWI	2022-029075
Zaaknummer Squit	GR-VERG-2021-001094

Contactpersoon	
Bedrijfsnaam	
Contactpersoon	
Adres	
Postcode en woonplaats	
Telefoonnummer vast	
Telefoonnummer mobiel	
Emailadres	

Gegevens project	
Projectnaam	
Locatie werkzaamheden	
Startdatum werkzaamheden	
Einddatum werkzaamheden	
Overzicht planning werkzaamheden	

Versturen aan
Dit formulier dient zodra de aanvang van het werk bekend is per mail te worden ingediend bij de provincie Groningen, maar minimaal 7 dagen van te voren, naar loketVTH@provinciegroningen.nl onder vermelding van; 'Meldingsformulier Wnb soorten Start werkzaamheden Boterdiep 46 Groningen (K33649)'